

Благоје Вујисић

ПОСЉЕДЊА НОЋ ЈЕДНЕ БИХОРСКЕ КРЧМЕ

Хајдучку дружину, брадату, чупаву и муанату, моја браћа среташе у бихорској нетакнутој прашуми Подводе, са стољетним храстовима и буквама и леденим ваздухом усред љета и леденим звуцима дивљих животиња, у свако доба године. Никада се срели нијесу, а препознаше се. И то би разлог да браћа хајдуке, а испут и Турке које среташе, позову у своју крчму, чији крај су наслутили.

Чим стигоше, нестајање њено почеше у мучку да прослављају и за себе да присвајају њену посљедњу ноћ. Прво крчмарици ноћ најватренију наручише, од које се она зајапури и поскочи хитрије него икада до сада. Како је ко наручио, она врело вино и врелу ракију приноси. И већ почињу да се пуше главе и хајдука и Турака, а мало касније и њихова одјећа. „Ех, што крчма није мало већа!“ повикаше у исти глас неколицина већ пијаних. Толико пијаних да им се очи ужарише, а потом и двије крчмарске фуруне. Ужарене очи и ужарене фуруне обасјаше до тада полутамну крчму.

Успламтјела крчмарица баца овал о патос и на његов звекот на ноге лагане поскочи. Само кратак мук завлада и уз њен весели врисак сви одједном, као по команди, поскочише и у манито коло се ухватише. Игра дружина дрмусаво коло, а не знају које је, док неко не рече да је то најновије – коло крчмарице ове крчме - која га је баш сада смислила. И стварно, сви рекоше да такво коло никада до сада нијесу видјели, нити играли, али, гледајући крчмаричине, на моменте скоро цијеле голе ноге, нико не погријеши, тако да се она запита да ли је то стварно њено коло. Не прође пуно времена кад почеше да играју по столовима и пуне чаше и полупразне флаше. Крчма се све више тресе, а и смијех Дура, кафанске луде.

Крчма врућа и знојна, поче полако да се топи. Неко повика да ће је спасити ледена киша која поче да кропи. Али, ништа од тога не би, јер киша престаде; као да је схватила да је толики жар у крчми неугасив, па се не исплати себе залуду просипати. И даље

све, али све тише, поиграва. Крчми пред поноћ остају посљедњи минути, без обзира што се упорно труди да још траје. А кад видјеше да само што није ишчиљела, хајдуци и Турци, загрљени, отетураше се у исту прашуму у којој су се и срели, у Подводе.

Само моја браћа осташе и сједоше на крчмарски праг, још једино неистопљени дио крчме, и почеше из свег гласа да цвиле и жале крчму, и за себе и за оне што из ње одоше. И у тренутку када посљедњу кап истопљене крчме земља упи, у главу се сложено лелеком убише. Чувши да крчме више нема, нико не дође да им упок обави. Отријезнивши се, дружина се за то касно сјети, јер су моја браћа већ била сама себе сахранила; толико им је живота и снаге било још остало.

А дружина у Подводама сваке ноћи крчмарски кристални мук снови и себи и њима. А да би мук из свијести отјерали, изјутра се бисер-ракијом умивају, а ноћу крваво вино испијају.

Из Подвода нијесу помишљали да некуда друго оду, па чак ни на дан када су чули да је на мјесту истопљене крчме, по први пут у историји тог мјеста, поникла пшеница бјелица. Пожурили су и заувјек напустили прашуму оног дана када су од једног скитнице чули да су на већ зрелу пшеницу слетјели први голубови.